

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/145/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112201192
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8112201192.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu: SVIBIT, s.r.o., so sídlom v Košiciach, na ul. Kuzmányho č. 57, právne zastúpeného Advokátska kancelária Brösl & Čentík s.r.o., so sídlom v Košiciach, na ul. Rázusovej č. 1, proti žalovanému: Futbalový klub Záborské, so sídlom v Záborskom č. 41, právne zastúpenému JUDr. Martinom Staroňom, advokátom so sídlom v Prešove, na ul. Hlavnej č. 89, o zaplatenie 104.000 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 19.09.2017 č.k. 12C/7/2012 - 307 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej žalobca v roku 2010 zistil, že bola vykonaná demontáž panelov do toho času označovaných a slúžiacich ako poľné hnojisko. Predmetné hnojisko sa nachádzalo v katastrálnom území obce X.. Žalobca svoje vlastnícke právo preukazoval kúpnou zmluvou uzatvorenou dňa 30. 5. 2006 medzi ním a spoločnosťou PIGSERVICE, s.r.o.. Predmetom tejto zmluvy bol predaj poľného hnojiska s príslušenstvom, nezapísaného v príslušnom katastri nehnuteľností. Podľa znaleckého posudku Ing. Ivana Doniča č. 6/2002 hnojisko bolo postavené mimo areálu poľnohospodárskeho družstva v roku 1987, pričom ku dňu vyhotovenia znaleckého posudku nebolo využívané. Všeobecná hodnota hnojiska bola znalcom stanovená na sumu 95.510,- Sk.

3. Vo veci bolo vykonané dokazovanie znaleckým posudkom č. 51/2012, ktorým Ing. Emil Matí určil východiskovú hodnotu hnojiska sumou vo výške 202.969,25 Eur a technickú hodnotu hnojiska zníženú o opotrebovanie na 109.603,30 Eur.

4. Podľa súdnej praxe podmienky úspešnosti vindikačnej žaloby sú vtedy, ak žalovaný má vec u seba, a preto má možnosť vec vydať vlastníčkovi a ak by vec bola spotrebovaná, zničená alebo scudzená, prichádza do úvahy už len žaloba o náhradu škody podľa ustanovení § 420 Občianskeho zákonníka.

5. Podľa ustanovenia § 443 OZ sa pri určení výšky škody na veci vychádza z ceny v čase poškodenia. Pre určenie výšky škody na veci zákon zakotvuje dôležité pravidlo, a to, že pre jej určenie je rozhodujúci stav, v akom sa vec nachádzala čase poškodenia.

6. Zodpovednosť za škodu má plniť reparačnú funkciu, to znamená, že poškodenému sa má nahradiť to, o čo pri spôsobení škody prišiel, a preto aj výška škody sa musí určiť tak, aby škodca mal povinnosť poškodenému nahradiť škodu vo výške zodpovedajúcej cene veci v čase poškodenia. Zásada, podľa

ktorej sa pri určení výšky škody na veci vychádza z ceny veci v čase jej poškodenia, a nie z ceny v čase nadobudnutia veci poškodeným, je spravodlivá, keďže na trhu je pohyb cien. Výška náhrady škody sa teda neurčuje tak, že sa určí v takej výške, akú predstavuje cena novej veci v čase poškodenia. Tak by sa poškodený bezdôvodne obohatil. Výška náhrady škody môže byť totožná s cenou veci v čase jej poškodenia iba vtedy, ak bola poškodená celkom nová vec. Vo všetkých ostatných prípadoch sa vychádza z ceny veci v čase jej poškodenia a pri veciach starších alebo opotrebovaných treba vždy prihliadať na vek, opotrebovanie veci a pod. Pri určení výšky náhrady škody sa vychádza aj z toho, v akom rozsahu bola vec poškodená. Poškodený má právo na náhradu škody iba vo výške potrebnej na uvedenie veci do predošlého stavu. Ak by náklady na uvedenie veci do predošlého stavu boli vyššie ako náhrada za zničenú vec, poškodený by dostal náhradu len do výšky hodnoty zničenej veci.

7. Poľné hnojisko nespĺňalo podmienky potrebné na jeho riadnu prevádzku podľa zák. č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, jeho hodnota teda mohla pozostávať len z hodnoty panelov. Žalobca neponúkol žiadne logické vysvetlenie, pokiaľ ide o cenu určenú Ing. Doničom a cenu určenú v roku 2012 Ing. Emilom Matim. Rozdiel v cenách evidentne vzbudzuje pochybnosť o uplatňovanej výške škody v sume 104.000 Eur. Navyše časť bývalého hnojiska, t. j. panelov sa nachádza na pozemkoch obce Záborské, čo mal súd preukázané z predloženej fotodokumentácie zo strany žalovaného a žalobca uvedenú skutočnosť ani nerozporoval, nelogicky však zotrval na ním požadovanej náhrade škody od žalovaného, ktorej výšku odôvodňoval všeobecnou hodnotou hnojiska určenej znaleckým posudkom č. 51/2012. Znalec sa pritom v znaleckom posudku nijak nevyjadroval ku skutočnosti, či vyčíslil túto technickú hodnotu hnojiska po odpočítaní časti hnojiska - panelov, ktorá zostala na mieste a časti ktorá sa nachádza na pozemkoch obce Záborské.

8. Podľa ustanovenia § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). Pri škode spôsobenej niektorým trestným činom korupcie sa uhrádza aj nemajetková ujma v peniazoch. Škoda sa uhrádza v peniazoch; ak však o to poškodený požiada a ak je to možné a účelné, uhrádza sa škoda uvedením do predošlého stavu.

9. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že popri existencii škody, poškodený musí preukázať aj rozsah škody. Pod rozsahom náhrady škody sa rozumie kvantitatívna stránka náhrady škody, teda koľko má škodca alebo subjekt zodpovedný za spôsobenú škodu poskytnúť poškodenému ako náhradu spôsobenej škody. Škoda, ktorá sa tu má nahradiť, vyjadruje úbytok majetku poškodeného.

10. Vo vzťahu k výške škody žalobca neunesol dôkazné bremeno. Podľa čl. 8 CSP strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

11. Každá strana tvrdí a dokazuje tie skutkové okolnosti, z ktorých jej právo vyplýva a protistrana naopak tvrdí a dokazuje skutočnosti, ktoré toto právo vylučujú alebo zabraňujú jeho uplatniteľnosti. Dôsledky neunesenia dôkazného bremena sa potom riadia jednoduchým pravidlom neúspechu v spore stíhajúcim tú stranu, ktorá bola zodpovedná za preukázanie práva v jej prospech.

12. Pokiaľ teda žalobca v konaní nepreukáže pravdivosť ale ani nepravdivosť skutočností svedčiacich o existencii jeho hmotnoprávneho nároku, súd nemôže rozhodnúť na základe ľubovôle, ale len cestou aplikácie princípov dôkazného bremena, t. j. žalobu zamietne pre neunesenie dôkazného bremena žalobcom. Nie je povinnosťou žalovaného tvrdiť ani dokazovať skutočnosti, z ktorých žalobca svoje právo odvodzuje, t. j. nezaťažuje ho v tomto smere dôkazné bremeno, a preto mu neunesenie dôkazného bremena žalobcom nemôže byť na ujmu.

13. V danej právnej súd druhej inštancie presne analyzoval, že nebolo vylúčené žalovať ani náhradu škody vzniklú čiastočnou demontážou objektu poľného hnojiska a uviedol, okrem iného, že prevažná časť panelov bola uložená na pozemkoch vo vlastníctve pôvodného žalovaného 1. rade obce Záborské, čo je len dôvodom pre prípadnú budúcu vecnú pasívnu legitimáciu v spore o vydanie týchto panelov. Napokon z týchto dôvodov bolo vo veci rozhodnuté medzitimným rozsudkom, pretože tu bola potreba vykonať rozsiahlejšie dokazovanie na preukázanie výšky škody. Žalobca však na zistenie škody vzniknutej čiastočnou demontážou nenavrhol vykonať žiadny dôkaz, napriek písomnej výzve súdu, zotrval len na tvrdení a predloženej listinnej dôkaz, ktoré výšku škody nepreukazovali. Pokiaľ ide o

uloženie povinnosti na uvedenie do pôvodného stavu toto možné nebolo. V dôsledku uvedeného súd prvej inštancie žalobe vyhovieť nemohol.

14. Výrok o trovách bol odôvodnený ustanoveniami § 251, § 255 ods. 1 a ods. 2 a § 262 ods. 1, ods. 2 CSP.

15. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby jeho žalobe bolo v celom rozsahu vyhovené. Alternatívne požadoval rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ako dôvod uviedol, že žalovaný sa dopustil protiprávneho konania, ktoré spočívalo v poškodení, resp. zničení poľného hnojiska. Demontážou panelov z poľného hnojiska vznikla škoda nielen poškodením a odcudzením týchto panelov žalobcovi, ale aj škoda spočívajúca v tom, že poľné hnojisko ako celok nie je možné používať na účel, na ktorý bolo určené. Nakoľko došlo k zničeniu poľného hnojiska, žalobcovi vzniklo právo požadovať náhradu škody vo výške zodpovedajúcej hodnote tejto veci. Výška škody bola preukázaná znaleckým posudkom č. 51/2012 vypracovaným znalcom Ing. Emilom Matim, v ktorom bola stanovená hodnota poľného hnojiska znížená o opotrebenie vo výške 109.500 Eur. Žalobca si nárok na náhradu škody uplatnil v menšej sume ako mu patrila. Ustálená judikatúra skutočnou škodou rozumie majetkovú ujmu, ktorá spočíva v zmenšení majetku poškodeného a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom, t. j. peniazmi. Skutočná škoda môže vzniknúť v dôsledku zničenja, straty, zmenšenia, či iného znehodnotenia majetku poškodeného. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že protiprávnym zásahom žalovaného do poľného hnojiska spočívajúceho v demontáži panelov došlo k úplnému znehodnoteniu (zničeniu) poľného hnojiska ako takého, kde skutočná škoda predstavuje celú hodnotu veci - poľného hnojiska. Podľa súdnej praxe a odbornej literatúry, ak je poškodený vlastníkom veci, jeho majetkový stav zahrňuje hodnotu veci a v dôsledku jej straty, odobratia, či zničenja dochádza k zmenšeniu jeho majetkového stavu o hodnotu tejto veci v dobe pred tým, než k jej strate, odobratiu, či zničeniu prišlo. Súdna prax dospela k záveru, že pri stanovení výšky náhrady škody spôsobenej na veci je treba vychádzať z nákladov, ktoré je potrebné vynaložiť na uvedenie veci do pôvodného stavu, pričom tento nárok vzniká bez ohľadu na to, či boli tieto náklady vynaložené. Výška škody na veci nemusí byť preukazovaná len nákladmi na uvedenie do pôvodného stavu, ale je možné vychádzať aj z ceny veci v dobe poškodenia. Pripúšťajú sa v zásade dva spôsoby stanovenia výšky náhrady za poškodenie veci. Možno teda uplatňovať škodu vo forme zníženia aktív poškodeného (zničenie veci) alebo vo forme zvýšenia pasív (vynaloženie nákladov na uvedenie do pôvodného stavu). Rovnako chápe pojem skutočná škoda aj cenový predpis s to vyhláška č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku, v zmysle ktorej vypracoval znalec Ing. Emil Matí znalecký posudok, ktorý bol predložený v súdnom konaní.

16. Rozhodnutie je nepreskúmateľné, pretože podľa odôvodnenia poľné hnojisko nespĺňalo podmienky potrebné na jeho riadnu prevádzku podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, v dôsledku čoho mala jeho hodnota pozostávať len z hodnoty panelov. Súd žiadnym spôsobom nevysvetlil, aké podmienky poľné hnojisko nespĺňalo a podľa ktorého zákonného ustanovenia. Takéto odôvodnenie rozsudku nie je presvedčivé. Okrem toho pri určovaní vzniku, resp. výšky škody nie je relevantným kritériom splnenie administratívnym podmienok na prevádzkovanie poľného hnojiska. Súd sa má zaoberať výlučne posúdením hodnoty veci, pretože otázka splnenia podmienok podľa stavebného zákona patrí do právomoci stavebných úradov. Tiež je potrebné zdôrazniť, že prechodná, resp. dočasná neexistencia povolenia či súhlasu štátneho orgánu neznamena, že škoda na veci nemohla vzniknúť a nijakým spôsobom neznižuje jej hodnotu v súkromnoprávnej rovine. Prechodná neexistencia povolenia či súhlasu štátneho orgánu môže zakladať nanajvýš možnosť uloženia administratívno-právnej sankcie v prípade užívania bez povolenia či súhlasu. Nemá však žiaden vplyv na hodnotu veci. Rozhodujúcou skutočnosťou je to, že poľné hnojisko bolo prevádzkyschopné po technickej stránke a v tomto smere malo hodnotu akú vyčíslil znalec. Nie je správny záver, podľa ktorého prechodná neexistencia rozhodnutia, povolenia či súhlasu zo strany štátneho orgánu má znamenať, že vec ako celok nemá žiadnu hodnotu, pričom hodnotu majú iba materiály, z ktorých táto vec pozostáva. Odôvodnenie rozsudku je vnútorne nekonzistentné aj preto, lebo na jednej strane súd ustálil, že poľné hnojisko nie je možné považovať za nehnuteľnosť - stavbu a na strane druhej posúdil, že na poľné hnojisko sa mal aplikovať stavebný zákon. Takáto vnútorná protichodnosť a vzájomná protirečivosť argumentov nespĺňa základnú požiadavku na odôvodňovanie súdnych rozhodnutí, ktorou je presvedčivosť rozhodnutia.

17. Napadnutý rozsudok je potrebné považovať za prekvapivý, keďže jeho vydanie neprechádzala aplikácia ustanovenia § 181 ods. 2 CSP, podľa ktorého súd na pojednávaní určí, ktoré skutkové tvrdenia súd medzi stranami sporné, ktoré skutkové plnenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná, pričom súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. Tým, že súd neuviedol, že považuje výšku škody za spornú, resp. nepreukázanú, ako aj to, že neuviedol svoj predbežný právny názor, že za výšku škody považuje iba hodnotu panelov, založil konanie vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pretože týmto postupom sa žalobcovi znemožnilo uplatňovanie ďalších prostriedkov procesného útoku na preukázanie výšky škody (výšky škody vo význame ako ju chápal súd prvej inštancie).

18. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 Civilného sporového poriadku preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu je opodstatnené.

19. V danom prípade, ako to vyplýva z obsahu spisu, rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 3.9.2013 č.k. 12C/7/2012 - 205 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 6.11.2013 č.k. 12C/7/2012 - 211 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 14.1.2015 č.k. 9Co/137/2013 - 239 bolo určené, že zodpovednosť žalovaného za zásah do vlastníckeho práva žalobcu k poľnému hnojisku je daná. O základe nároku, teda o zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú zásahom do vlastníckeho práva žalobcu k objektu poľného hnojiska, bolo už právoplatne rozhodnuté.

20. V čase rozhodovania o základe nároku bol k dispozícii znalecký posudok č. 51/2012 vypracovaný Ing. Emilom Matim dňa 14.11.2012, pre účely uplatnenej náhrady škody. Iný dôkaz preukazujúci výšku škody sa v spise nenachádzal. Žalobca po tom, čo mal v prejednávanej veci úspech ohľadne jej základu, nemohol ani len predpokladať, že ním predložený posudok bude následne vyhodnotený ako nepoužiteľný pre určenie rozsahu výšky škody.

21. Od doby právoplatného rozhodnutia o základe nároku sa uskutočnilo len jedno pojednávanie dňa 19.9.2017, na ktorom zároveň došlo aj k vyhláseniu napadnutého rozsudku. Na tomto pojednávaní, ako to vyplýva z obsahu zápisnice o pojednávaní zo dňa 19.9.2017, nebola splnená povinnosť vyplývajúca z ustanovenia § 181 ods. 2 CSP. Podľa tohto ustanovenia mal súd určiť, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Zároveň bolo jeho povinnosťou tiež uviesť svoje predbežné právne posúdenie veci.

22. Obligatórne určenie sporných a nesporných skutkových tvrdení zo strany súdu a obligatórne predbežné právne posúdenie veci sú kľúčovými inštitútmi na zrýchlenie civilného sporového konania, ako aj prostriedkom na predídanie tzv. prekvapivých súdnych rozhodnutí. Cieľom inštitútu predbežného právneho posúdenia veci je vyhnúť sa situáciám, kedy sa strany sporu snažia preukazovať skutočnosti z pohľadu sudcu právne bezvýznamné, pričom na strane druhej sa vôbec nevyjadria, resp. nepredložia dôkazy na preukázanie svojich tvrdení vo vzťahu k skutočnostiam podstatným podľa sudcu pre posúdenie veci.

23. O skutočnosti, že žalobcom predložený znalecký posudok č. 51/2012 nie je dôkazom preukazujúcim výšku škody, nakoľko preukazuje len technickú hodnotu poľného hnojiska sa žalobca dozvedel až z odôvodnenia rozsudku, čo nemožno hodnotiť inak ako postup znemožňujúci žalobcovi primerane zareagovať na vzniknutú situáciu bez možnosti uplatniť si ďalšie prostriedky procesného útoku na preukázanie výšky škody. Medzi tieto prostriedky procesného útoku ustanovenie § 149 CSP zaraďuje i návrhy na vykonanie dôkazov. Čo sa týka procesu dokazovania súd v zásade vykonáva iba tie dôkazy, ktoré navrhli strany sporu a sám má obmedzenú dôkaznú iniciatívu. Uvedené priamo vyplýva z ustanovenia § 185 CSP.

24. Keďže nesplnenie povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 181 ods. 2 CSP je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené žalobcovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

25. V ňom bude úlohou súdu prvej inštancie umožniť žalobcovi uplatnenie ďalších prostriedkov procesného útoku na preukázanie výšky škody.

26. Súd prvej inštancie, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

27. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).